

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра міжкультурної комунікації та перекладу

Затверджено на засіданні кафедри
міжкультурної комунікації та перекладу
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(Протокол № 9 від “26” червня 2023 р.)

Завідувач кафедри проф. Паславська А. Й.

Силабус освітньої компоненти

«Мистецтво перекладу поезії»,

що викладається в межах

**ОПП «Переклад (німецька і друга іноземна мови,
міжкультурні німецькі студії)»**
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності **035 Філологія**
за спеціалізацією **035.043 Германські мови та літератури**
(переклад включно), перша – німецька

Назва освітньої компоненти	Мистецтво перекладу поезії
Адреса викладання освітньої компоненти	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена освітня компонента	Факультет іноземних мов, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності (спеціалізації)	Галузь знань <i>03 Гуманітарні науки</i> Спеціальність <i>035 Філологія</i> Спеціалізація <i>035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Прізвище, ім'я, по батькові	Бораківський Любомир Адамович
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	В. о. декана факультету іноземних мов, доцент кафедри міжкультурної комунікації та перекладу Львівського національного університету імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, факультет іноземних мов, кафедра міжкультурної комунікації та перекладу
Електронна адреса	lyubomyr.borakovskyy@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	https://lingua.lnu.edu.ua/employee/borakovskyy-lyubomyr-adamovych
КОНСУЛЬТАЦІЇ	
Час	Очні консультації: щовівторка, 15.00-16.20 Онлайн-консультації: (за домовленістю).
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, деканат факультету іноземних мов (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 415)
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ	
Сторінка освітньої компоненти	https://cutt.ly/5wv5CU0n
Коротка анотація освітньої компоненти	Освітня компонента « Мистецтво перекладу поезії » є вибірковою освітньою компонентою (навчальна дисципліна) для освітньо-професійної програми «Переклад (німецька і друга іноземна мови, міжкультурні німецькі студії)» другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія за спеціалізацією 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –

	німецька, яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі освітньої компоненти	<p>Метою освітньої компоненти є охоплення головних особливостей перекладу поетичних творів з німецької мови українською і навпаки з теоретичної та практичної перспективи. У рамках курсу розглядаються основні теоретичні підходи до аналізу поетичного твору, його інтерпретації та визначення мовно-стилістичних особливостей з метою його подальшого відтворення іноземною мовою. З порівняльної точки зору подаються різні підходи до виконання перекладу, аналізуються їхні переваги та недоліки. Усі здобуті теоретичні знання закріплюються на практичних заняттях шляхом аналізу наявних перекладів та виконання власних перекладів.</p> <p>Цілі (завдання):</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчити студентів аналізувати поетичні твори з лінгвістичної, літературознавчої та перекладознавчої точок зору; • навчити правильно обирати перекладацькі стратегії для перекладу віршів; • навчити оцінити якість здійсненого перекладу.
Література для вивчення освітньої компоненти	
Основна література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Braun, M. Die deutsche Gegenwartsliteratur : eine Einführung / Michael Braun. – Köln; Wien [u.a.] : Böhlau , 2010 . – 247 S. 2. Burdorf, D. Einführung in die Gedichtanalyse. – Stuttgart : Metzler, 1997. – 278 S. 3. Frank, H. J. Wie interpretiere ich ein Gedicht? Eine methodische Anleitung. – Tübingen : A. Francke, 1998. – 126. 4. Kautz, Ulrich. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium und Goethe Institut, 2002. – 632 S. 5. Paslawska A., Vogel T., Woldan A. (Hrsg.). Vivere memento! Anthologie deutschsprachiger Werke von Ivan Franko. – Lwiw : VNTL–Klasyka, 2016. 6. Назаркевич Х.Я. Основи перекладознавства в 2 ч. Ч. 1 : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 298 с. 	
Додаткова література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Best J., Kalina S. Übersetzen und Dolmetschen. – Tübingen, Basel: A. Francke Verlag, 2002. – 342 S. 2. Hönig H. G. Konstruktives Übersetzen. – Tübingen: Stauffenburg, 2010. – 196 S. Snell-Hornby M., Hönig H. G., Kußmaul P., Schmitt P. A. (Hgg.). Handbuch Translation. – Tübingen: Stauffenburg, 1999. – 432 S. 3. Übersetzen und Dolmetschen. Modelle, Methoden, Technologie / Hrsg. Klaus Schubert. Tübingen: Narr Verlag, Band 4/1, 2003. – 263 S. 	
Інформаційні ресурси	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Gedichtanalyse schreiben: https://wortwuchs.net/gedichtanalyse/ 2. Beispiele der Gedichtanalyse: https://www.schreiben.net/artikel/gedichtanalyse-schreiben-struktur-beispiele-tipps-800/ 3. До питання відтворення жанру в поетичному перекладі: http://oldconf.neasmo.org.ua/node/3073 	
Обсяг освітньої компоненти та її тривалість	<p>3 кредити ЄКТС</p> <p>Один семестр</p> <p>90 годин</p> <p>З них: 32 години аудиторних (16 годин лекції та 16 годин практичні заняття) та 58 годин самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	

<p>Після завершення навчання здобувач вищої освіти буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні моделі інтерпретації поетичних текстів; – принципи побудови поетичних текстів; – головні структурні особливості поетичних творів в німецькій та українській літературних традиціях; – принципи лінгвістичного, літературознавчого та перекладознавчого аналізу віршів; – головні перекладацькі стратегії для вдалого перекладу поетичного твору. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання з аналізу та перекладу поезії; – правильно проаналізувати ліричний твір, визначити його структурні, композиційні та мовно-стилістичні особливості; – при перекладі правильно обрати перекладацькі стратегії з метою відтворення усіх особливостей поетичного твору мовою перекладу, зокрема його комунікативно-прагматичних параметрів та мовно-стилістичних особливостей. 	
Ключові слова	Мистецтво перекладу поезії, художній твір, поезія, інтертекстуальність, переспів.
Формат та форма навчання	Змішаний Денна форма
Форми організації навчання	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій, виконання самостійної роботи для кращого розуміння тем.
Теми	Згідно зі СХЕМОЮ КУРСУ (додається)
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру. Виставляється автоматично на підставі врахування поточної успішності протягом семестру та виконаної самостійної роботи.
Пререквізити	Для вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти потребують базових знань з освітньої компоненти «Практика міжкультурної комунікації та перекладу з 1-ї іноземної мови (н)», достатньої для сприйняття категоріального апарату та розуміння дотичних джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Під час викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на: <ul style="list-style-type: none"> - формування у здобувачів вищої освіти інтересу до пізнавальної діяльності і відповідальності за навчальну працю; - забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру); - методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю здобувачів ВО. Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття, індивідуальні завдання, інтерактивні методи (презентація, евристичні бесіди, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданнями та їх подальше обговорення, використання мультимедійних комп'ютерних програм).
Необхідне обладнання	Здобувачі використовують технічні засоби та програмне забезпечення під час підготовки до практичних занять з метою пошуку необхідної інформації до конкретної теми, а також під час виконання індивідуальних завдань.

	<p>Для проведення аудиторних занять потрібні ноутбук, проектор і інтерактивна дошка. Проведення занять в дистанційному форматі передбачає наявний доступ до корпоративної пошти, пакет MS Office 365; навчання відбувається на платформі MOODLE, за допомогою сервісів для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку ZOOM, GOOGLE CLASSROOM, Microsoft Teams, соціальних мереж, мобільних додатків Viber, WhatsApp, Telegram тощо.</p> <p>Обладнання для презентацій: проектор, проекційний екран, ПК/ноутбук (конфігурація - Intel/Athlon 2 ГГц, 1–2 Гб RAM, 160–250 Гб HDD; або ж інший сучасний комп'ютер/ноутбук), ПЗ – Microsoft Power Point, або Apache OpenOffice Impress, або інше ПЗ для створення та перегляду презентацій; Microsoft Word, Apache OpenOffice Writer, або інший текстовий процесор. Останнє комплексне оновлення - 2021 рік. Аудиторія з доступом до мережі Інтернет (LAN/Wi-Fi). Засоби наочності: дошка або фліпчарт.</p>
--	--

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)

<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Система оцінювання відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу здобувач ВО отримує оцінку за результати поточного контролю, які він/вона отримав/ла за відповіді на практичних заняттях і модульні контрольні роботи. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття та самостійні роботи: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 60 балів; • дві модульні контрольні роботи: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів (2 x 10); • відвідування аудиторних занять: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів; <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.</p> <p>Практичні заняття</p> <p>Шкала оцінювання усних відповідей (в т. ч. у формі презентацій)</p> <table border="1" data-bbox="486 1438 1394 2020"> <thead> <tr> <th data-bbox="486 1438 871 1485">Кількість балів</th> <th data-bbox="871 1438 1394 1485">Критерії</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="486 1485 871 1603">5</td> <td data-bbox="871 1485 1394 1603">Здобувач ВО повністю розкрив тему, зробив відповідні узагальнення, дав відповіді на додаткові запитання.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="486 1603 871 1756">4</td> <td data-bbox="871 1603 1394 1756">Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, узагальнення присутні, дав відповіді на більшість додаткових запитань.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="486 1756 871 1944">3</td> <td data-bbox="871 1756 1394 1944">Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, втім деякі в дуже стислому викладі, а узагальнення відсутні, здобувач ВО відповів на додаткові запитання частково.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="486 1944 871 2020">2</td> <td data-bbox="871 1944 1394 2020">Здобувач ВО розкрив тему поверхнево, відповіді на додаткові</td> </tr> </tbody> </table>	Кількість балів	Критерії	5	Здобувач ВО повністю розкрив тему, зробив відповідні узагальнення, дав відповіді на додаткові запитання.	4	Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, узагальнення присутні, дав відповіді на більшість додаткових запитань.	3	Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, втім деякі в дуже стислому викладі, а узагальнення відсутні, здобувач ВО відповів на додаткові запитання частково.	2	Здобувач ВО розкрив тему поверхнево, відповіді на додаткові
Кількість балів	Критерії										
5	Здобувач ВО повністю розкрив тему, зробив відповідні узагальнення, дав відповіді на додаткові запитання.										
4	Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, узагальнення присутні, дав відповіді на більшість додаткових запитань.										
3	Здобувач ВО розкрив більшість аспектів теми, втім деякі в дуже стислому викладі, а узагальнення відсутні, здобувач ВО відповів на додаткові запитання частково.										
2	Здобувач ВО розкрив тему поверхнево, відповіді на додаткові										

	запитання або відсутні, або дуже стислі і не відповідають матеріалу.
1	Здобувач ВО практично не розкрив теми, а відповіді на додаткові запитання відсутні.
0	Здобувач ВО відмовився від відповіді, не розкрив тему взагалі.

Самостійна робота здобувача ВО (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни «Перекладацький скоропис». Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи: підготовка до практичних занять; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом і пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу (індивідуальне завдання: представлення здійсненої роботи у формі захисту реферату або презентації); виконання письмових робіт; підготовка до контрольних робіт.

Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	% правильних відповідей
10	100 – 96
9	95 – 91
8	90 – 86
7	85 – 81
6	80 – 76
5	75 – 71
4	70 – 66
3	65 – 61
2	60 – 56
1	55 – 51
0	50 і менше

Шкала оцінювання відвідування

Кількість балів	% відвіданих занять
19-20	100 – 96
17-18	95 – 91
15-16	90 – 86
13-14	85 – 81
11-12	80 – 76
9-10	75 – 71
7-8	70 – 66
5-6	65 – 61
3-4	60 – 56
1-2	55 – 51
0	50 і менше

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі ВО відвідають усі практичні заняття курсу. Здобувачі ВО мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі ВО зобов'язані дотримуватися усіх

строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Викладач фіксує неявку здобувача ВО на аудиторне заняття, що вважається академічною заборгованістю, яку здобувач ВО повинен відпрацювати в межах затвердженого графіка консультацій у викладача або в інший узгоджений з викладачем час. Відпрацювання полягає у перевірці підготовки здобувачем ВО тих завдань, які опрацьовували на занятті, на якому здобувач ВО був відсутній.

Академічна доброчесність: Очікується, що кожен здобувач ВО повинен самостійно готуватися до практичних занять та вирішувати індивідуальні завдання, обдумувати та викладати власну аргументацію своєї правової позиції. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів ВО становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача ВО є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману; у разі незарахування роботи, здобувач ВО, в узгодженні з викладачем строки, повинен повторно виконати письмову роботу та подати її викладачу для оцінювання.

Література. Уся література, яку здобувачі ВО не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях та за виконання індивідуальних завдань (самостійна робота). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача ВО під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Здобувачі ОП мають можливість отримати перезарахування результатів проходження навчання на платформах **неформальної/інформальної** освіти, напр. Coursera, Prometheus тощо, а також участі у конференції як однієї або декількох тем чи одного модуля з курсу. Можливе також часткове перезарахування міжнародного сертифікату, що підтверджує знання мови на рівні C1-C2. Участь у перекладацьких проектах із подальшим виданням перекладу може бути перезараховано як перекладацька практика. Перезарахування результатів неформальної/інформальної освіти здійснюється шляхом подання здобувачем ВО заяви на ім'я завідувача кафедри із долученням підтверджуючих документів, завідувач кафедри формує предметну комісію, котра оцінює здобуті здобувачем ВО

	знання у неформальному/інформальному навчанні та приймає рішення щодо перезарахування результатів.
Питання до заліку чи екзамену.	<p>Лірика як рід літератури. Різновиди поетичних творів та їхні особливості. Художні та структурні особливості поетичного твору. Спільні та відмінні риси української та німецької поезії. Інтерпретація поетичного твору як передумова для його перекладу. Принципи інтерпретації вірша – основні техніки та стратегії. Переклад творів сучасної німецької та української лірики. Вимоги до художнього перекладу вірша. Переклад класичної поезії. Передача віршового розміру та рими. Теорія збереження форми чи/та змісту. Особливості перекладу неримованих творів з німецької мови українською і навпаки. Переклад творів сучасної німецької та української лірики. Переклад особливих фігур віршованого твору – звуконаслідування, метафорики, фразеології, інтертекстуальності. Поняття переспіву. Проблема неперекладності та наслідування</p>
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу. https://e-learning.lnu.edu.ua/mod/feedback/view.php?id=142701</p>

СХЕМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год. (на самостійне опрацювання)	Термін виконання
Тиждень 1 2 авд. год.	Вступ. Огляд курсу. Лірика як рід літератури.	лекція	1, с. 141 – 152. 2, с. 1 – 22.	Поезія як рід літератури. Її відмінності від прози	кінець 1/початок 2 тижня
Тиждень 2 2 авд. год.	Різновиди поетичних творів та їхні особливості.	практичне заняття	1, с. 380-384 Конспект лекцій		
Тиждень 3 2 авд. год.	Художні та структурні особливості поетичного твору.	лекція	1, с. 141 – 152. 2, с. 1 – 22.	Опрацювати творчість одного із німецьких поетів (збірки, тематика, особливості творів). Результати представити на практичному занятті у формі короткого реферату.	кінець 3/початок 4 тижня
Тиждень 4 2 авд. год.	Спільні та відмінні риси української та німецької поезії.	практичне заняття	Роздат. матеріал	Класична німецькомовна поезія	
Тиждень 5 2 авд. год.	Інтерпретація поетичного твору як передумова для його перекладу.	лекція	1, с. 54 – 69. 3, с13 – 20.	Інтерпретація лірики	кінець 5/початок 6 тижня
Тиждень 6 2 авд. год.	Принципи інтерпретації вірша – основні техніки та стратегії.	практичне заняття	5, с. 34-57 Конспект лекцій Роздат. матеріал	Здійснити порівняльний аналіз двох поетичних перекладів Івана Франка, здійснити власний переклад, критично його оцінити.	
Тиждень 7 2 авд. год.	Переклад творів сучасної німецької та української лірики.	лекція	1, с. 159 – 177. 2, с. 163 – 214.		кінець 7/початок 8 тижня
Тиждень 8 2 авд. год.	Вимоги до художнього перекладу вірша. Модуль 1.	практичне заняття	Конспект лекцій Роздат. матеріал	Здійснити порівняльний аналіз двох поетичних перекладів сучасних авторів	

				з Німеччини, Австрії та України, здійснити їх власний переклад, критично його оцінити.	
Тиждень 9 2 авд. год.	Переклад класичної поезії.	лекція	1, с. 317-320; 2, с. 164-166		кінець 9/початок 10 тижня
Тиждень 10 2 авд. год.	Передача віршового розміру та рими.	практичне заняття	Конспект лекцій Роздат. матеріал		
Тиждень 11 2 авд. год.	Теорія збереження форми чи/та змісту.	лекція	1, с. 159 – 177. 2, с. 163 – 214.	До питання неперекладності лірики. Підрядники.	кінець 11/початок 12 тижня
Тиждень 12 2 авд. год.	Особливості перекладу неримованих творів з німецької мови українською і навпаки.	практичне заняття	Конспект лекцій		
Тиждень 13 2 авд. год.	Переклад творів сучасної німецької та української лірики.	лекція	1, с. 390-394	Функції поетичного твору через призму завдань перекладача.	кінець 13/початок 14 тижня
Тиждень 14 2 авд. год.	Переклад особливих фігур віршованого твору – звуконаслідування, метафорики, фразеології, інтертекстуальності.	практичне заняття	3, с. 319-327		
Тиждень 15 2 авд. год.	Поняття переспіву. Проблема неперекладності та наслідування	лекція	3, с. 68 – 77 4, с. 118 – 138.	Здійснити переклад двох поетичних творів за власним вибором, обґрунтувати свій вибір, провести ґрунтовних мовно-стилістичний та смисловий аналіз, представити власні переклади, дати їм критичну оцінку.	кінець 15/початок 16 тижня
Тиждень 16 2 авд. год.	Модуль 2. Підсумування курсу.	практичне заняття	Конспект лекцій Роздат. матеріал		

